

ΤΟ ΚΗΡΥΓΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Άριθμός 15

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΘΩΜΑ

19-04-2026

Η ΘΕΙΑ ΛΑΤΡΕΙΑ. Ο Κύριός μας, αδελφοί μου, μετείχε στή λατρεία του Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ καί στή προσευχή τῆς Συναγωγῆς. Ὁ ἴδιος προσευχήθηκε στόν Πατέρα Του (Λουκ. 6,12) καί δίδαξε τούς μαθητές Του πῶς νά προσεύχονται (Ματθ. 5, 44 καί 6, 5-8 κ.ά.). Παρέδωσε, ἐπίσης, τά ἱερά μυστήρια κατά τό Μυστικό Δεῖπνο (Μάρκ. 14, 22-24, Λουκ. 22, 17-20, Α' Κορ.11, 23-25), ἔδωσε παραγγελία στούς Ἀποστόλους νά βαπτίζουν τούς πιστεύοντες (Ματθ. 28,19).

Τίς πρῶτες πληροφορίες γιά τή χριστιανική λατρεία μᾶς προσφέρουν τά κείμενα τῆς Καινῆς Διαθήκης. Μάλιστα ὁ Ἀπόστολος Παῦλος μαρτυρεῖ: «παρέλαβον ὃ καί παρέδωκα ὑμῖν...» (Α' Κορ. 19,23). Ἡ παράδοση τοῦ Κυρίου καί τῶν Ἀποστόλων ἦταν τό σπέρμα καί ἡ ζύμη ἀπό τήν ὁποία προῆλθαν οἱ θαυμαστές καί ποικίλες λειτουργικές πτυχές τῆς θείας Λατρείας, ὅπως αὐτές ἐμφανίζονται μετά τήν κατάπαυση τῶν διωγμῶν. Ἡ εἰκονομαχία, ἡ τουρκοκρατία ἔχουν σοβαρές ἐπιπτώσεις στή Θεία Λατρεία. Ἐν τούτοις, τό ὑπόδουλο Γένος μέ τή βαθιά του πίστη καταφέρνει καί ἀνθίσταται στίς ποικίλες ἀντιξοότητες.

Σήμερα ἡ ὀρθόδοξη λατρεία συνεχίζει τόν παραδοσιακό δρόμο της.

Τί εἶναι λατρεία; Λατρεία εἶναι ἡ ἐξωτερική καί ὄρατή ἐκδήλωση τῆς εὐλάβειας, ἀλλά καί τῶν θρησκευτικῶν τοῦ ἀνθρώπου συναισθημάτων, σέ τόπο καί χρόνο ὀρισμένο, μέ τυπικές διατάξεις ὑπό τή χρήση ὀρισμένων ὑλικῶν στοιχείων, ἀκόμη μάλιστα ἱερῶν συμβόλων, λειτουργικῶν πράξεων καί ἀκολουθιῶν, ἀλλά καί Μυστηριακῶν τελετῶν. Ἡ Θεία Λατρεία ἀνήκει στήν οὐσία τῆς θρησκείας, γιατί ἀπορρέει – πηγάζει ἀπό τό θεμελιῶδες θρησκευτικό τοῦ ἀνθρώπου βίωμα. Πάντοτε ἡ ἀνθρώπινη ψυχή στρέφεται πρὸς τόν Πανάγαθο Θεό, ὅπως τά ἄνθη στρέφονται πρὸς τό ζωογόνο ἥλιο, γιατί ὁ Θεός εἶναι τό ὑψιστο ἀγαθό, εἶναι ἡ πηγή τῆς ζωῆς καί τῆς εὐτυχίας. Ὁ ἱερός Αὐγουστῖνος ἔγραφε: «Διά Σέ, ὦ Θεέ μου, μᾶς ἔπλασες καί

είναι ανήσυχος ή καρδιά μας, μέχρις ότου αναπαυθῆ εις Σέ». Ο χριστιανός λατρεύει τό Θεό του από ευγνωμοσύνη, γιατί του χαρίζει τή ζωή Του. Ο Άγιος Ιουστίνος Πόποβιτς γράφει χαρακτηριστικά: «Ολόκληρη ή ζωή τῆς Ἐκκλησίας είναι μιά διαρκής λειτουργία και λατρεία του Θεού και γι'αυτό κάθε μέρα στην Ἐκκλησία είναι μιά γιορτή.

Ο χαρακτήρας τῆς Ὁρθόδοξης λατρείας μας είναι:

Πρῶτον, τριαδικός, γιατί κέντρο αὐτῆς είναι ή «τρισυπόστατος θεότης. Ο Πατήρ, ό Υιός και τό Άγιον Πνεῦμα». «Άγιος, ἅγιος, ἅγιος, Κύριος Σαβαώθ» ὑμνεῖ και δοξάζει ή Ἐκκλησία μας.

Δεύτερον, είναι ὑπερκόσμιος, είναι οὐράνιος, είναι «ένώπιον του καθημένου επί του θρόνου» (Άποκ. 4,10), «του Ἄρνιου του ἔστηκότος ως ἔσφαγμένου» (Άποκ. 5,6). «Πᾶσα πνοή αἰνεῖ τον Κύριον» (Ψαλμ. 150,6). Γῆ και οὐρανός, ἄγγελοι και ἄνθρωποι συνάπτονται σέ ένα. Ο κόσμος μεταμορφώνεται σέ «καινή κτίσιν» (Β' Κορ. 5, 17, Γαλ. 6, 15).

Τρίτον, είναι δοξολογικός: Τά πάντα στή θεία Λατρεία, ἀποβλέπουν στή δόξα του Θεού. «Πλήρης ό οὐρανός και ή γῆ τῆς δόξης σου». «Και σοί τήν δόξαν ἀναπέμπομεν».

Τέταρτον, είναι μυστηριακός: Τά πάντα στό Χριστό είναι μυστήριο. Η Θεία Λειτουργία, τό μυστήριο τῶν μυστηρίων, κατά τό όποιο «σιγαῶ πᾶσα σάρξ βροτεία και ἴσταται μετά φόβου και τρόμου».

Πέμπτον, είναι μυσταγωγικός: Ἐξυψώνει τον πιστό από τά ἐπίγεια στά οὐράνια, από τά ὑλικά στά πνευματικά. «Ἄνω σχῶμεν τάς καρδίας». «Πᾶσαν τήν βιοτικήν ἀποθώμεθα μέριμναν».

Ἐκτον, είναι όμαδικός: Η λειτουργική πράξη προσφέρεται εκ μέρους όλων εκείνων πού συμμετέχουν στή Θεία Λειτουργία. Οί προσευχές προσφέρονται σέ πληθυντικό ἀριθμό. «Ἔτι προσφερόμεν Σοι τήν λογικήν και ἀναίμακτον λατρείαν και παρακαλοῦμεν Σε και δεόμεθα και ἱκετεύομεν» (Τύπος και συμβ. π. Γ. Μεντιδάκη).

ΤΑ ΙΕΡΑ ΣΚΕΥΗ. Ἱερά Σκεύη όνομάζονται, εκείνα πού χρησιμεύουν για τήν τέλεση τῆς θείας Εὐχαριστίας, τῶν λοιπῶν Μυστηρίων και για όποιαδήποτε ἄλλη ἱεροπραξία. Δέν ὑπάρχει πίο ἱερό πράγμα για τούς χριστιανούς, από τά ἅγια Δισκοπότηρα, γιατί ἄμεσα ὑπουργοῦν στό Ἱερώτατο Μυστήριο τῆς Θείας Εὐχαριστίας. Αυτό πού κάνει τά ἱερά σκεύη νά είναι τίμια και φρικτά δέν είναι ή πολύτιμη ὕλη από τήν όποία κατασκευάσθηκαν, ἀλλά τό Πανάγιο Πνεῦμα πού τά καθαγίασε (Ε.Π.Ε. 21,74).

ΤΟ ΑΓΙΟ ΠΟΤΗΡΙΟ. Τό Ἅγιο Ποτήριο εἶναι «μετάλλινον, ἰδία ἀργυροῦν ἢ χρυσοῦν, περιλαμβάνον τόν καθαγιασμένον ἐν τῇ θεία εὐχαριστία ἄρτον καί οἶνον». Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος γράφει: «Τοῦτο τό ποτήριον ἡ Καινή Διαθήκη ἐστίν ἐν τῷ ἐμῷ αἵματι» (Α' Κορ. 11,25). Ἀλλά καί ποτήριον Κυρίου τό καλεῖ ὅταν λέγει: «Οὐ δύνασθε ποτήριον Κυρίου πίνειν καί ποτήριον δαιμονίων» (Α' Κορ. 10, 16-21). Ὁ Μέγας Ἀθανάσιος τό ὀνομάζει «ποτήριον τό μυστικόν». Ὁ ὄρος «ποτήριον» ἔχει καί μεταφορική ἔννοια καί σημαίνει τή θλίψη, τήν πικρία. «Παρελθέτω ἀπ' ἐμοῦ τό ποτήριον τοῦτο», λέγει ὁ Κύριος στόν κῆπο τῆς ἀγωνίας (Ματθ. 26,39). Στήν ἀρχαία Ἐκκλησία καί μάλιστα στούς χρόνους τῶν διωγμῶν, χρησιμοποιήθηκαν γυάλινα ποτήρια (Ἐπιφανίου κατ' αἰρέσεων), ἀλλά καί ξύλινα. Ἀργότερα, ὅταν ἡ Ἐκκλησία ἦταν ἐλεύθερη, λαμπρή καί ἔνδοξη, χρησιμοποιήθηκαν ὁ χρυσός καί τό ἀσήμι μέ πολύτιμους λίθους. Μέ αὐτά γίνεται ἡ μετάγγιση τῆς θείας φύσεως στήν ἀνθρώπινη ἀδυναμία, σημειώνει ὁ π. Κων. Καλλίνικος. Τό ἅγιο Ποτήριον ἔχει σχῆμα κρατήρος (ἡμισφαιρικό) μέ βάση. «Ἐπαίρουσιν οἱ διάκονοι τούς δίσκους καί τούς κρατήρας», ἀναφέρει ἡ Θ.Λειτουργία τοῦ Ἰακώβου. Τό ἅγιο Ποτήριον συμβολίζει τό ποτήριον πού χρησιμοποίησεν ὁ Κύριος κατά τήν τέλεση τοῦ Μυστικοῦ Δείπνου: «Καί λαβών τό ποτήριον καί εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς λέγων: «Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες, τοῦτό ἐστι τό αἷμά μου, τό τῆς Καινῆς Διαθήκης, τό περί πολλῶν ἐκχυνόμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν» (Ματθ. 26, 27-28).

Ὁ Γερμανός Κωνσταντινουπόλεως λέγει: «τό δέ ποτήριον ἐστίν ἀντί τοῦ σκεύους, ὃ ἐδέξατο τό ἐκχυθέν αἷμα τῆς κεντηθείσης ἀχράντου πλευρᾶς καί χειρῶν καί ποδῶν τοῦ Χριστοῦ τό ἀπομύρισμα» (PG 98.6.400). «Κρατήρες ἐρμηνεύονται καί οἱ μαστοί τῆς Θεοτόκου, ρύσιον εὐφροσύνης ποτήριον καί φυλακτήριον παντός γένους βροτείου». Πρῖν ἀπό τό σημεῖο αὐτό, ὁ Γερμανός παρατηρεῖ καί ἐπεξηγεῖ ἀναφερόμενος «εἰς τό τῆς Προθέσεως», ὅτι ὁ οἶνος καί τό ποτήριον «κυρίως καί ἀληθῶς» γίνονται, πρὸς μίμηση τοῦ Μυστικοῦ ἐκείνου Δείπνου, «ἐν ᾧ ὁ Χριστός ἔλαβεν ἄρτον καί οἶνον καί εἶπε: «Λάβετε φάγετε καί πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες»· ἀποκαλύπτοντας ὅτι «κοινωνούς ἡμᾶς ἐποίησε τοῦ θανάτου καί τῆς ἀναστάσεως καί τῆς δόξης αὐτοῦ». Ἡ φράση «τό ποτήριον σου μεθύσκον με» σημαίνει «τήν ἀθάνατον πόσιν τοῦ θείου αἵματος.

Θά συνεχίσουμε ὁμως, μέ τή Χάρη τοῦ Θεοῦ, στό ἐπόμενο κήρυγμα. **ΑΜΗΝ!**